

Útvar: Oddělení řízení fytozsanitárních rizik Č. j.: UKZUZ 002244/2023
Vyřizuje: Ing. Petr Kroutil, Ph.D.
E-mail: petr.kroutil@ukzuz.cz
Telefon: +420 720 998 793
Adresa: Ztracená 1099/10, Praha 6, 16100 Datum: 5. 1. 2023

Nářízení Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti šíření původce bakteriální hnědé hniloby (bakterie *Ralstonia solanacearum*) ze závlahové vody

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen „ÚKZÚZ“), jako věcně příslušný správní úřad podle § 72 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“),

nařizuje

podle § 76 odst. 2 věty druhé, § 76 odst. 2 písm. a) a § 76 odst. 1 písm. a) zákona, v návaznosti na článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, v platném znění a článek 3, resp. přílohu II prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031, pokud jde o ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin, v platném znění a v souladu s čl. 5 odst. 4 a přílohou V bodem 4.2. odst. 2 písm. b) podbodem ii) prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/1193, kterým se stanoví opatření k eradikaci a prevenci šíření organismu *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi *et al.* 1996 emend. Safni *et al.* 2014 (dále jen „*Ralstonia solanacearum*“), níže uvedené mimořádné rostlinolékařské opatření proti šíření karanténní bakterie *Ralstonia solanacearum* závlahovou vodou.

Čl. 1

Vymezená území, na která se vztahuje mimořádné rostlinolékařské opatření

ÚKZÚZ vymezuje následující úseky vodních toků, které se s ohledem na potvrzený výskyt bakterie *Ralstonia solanacearum* považují za zamořené a na které se vztahuje mimořádné rostlinolékařské opatření (dále také jen „vymezená území“):

- 1) řeka Labe – místo odběru vody závlahovou stanicí provozovanou subjektem Agrokomplex Ohře a.s., IČO 00120511, v průmyslové zóně Prosmky v městě Lovosice (okres Litoměřice)
souřadnice: 50.5179928N, 14.0953825E
- 2) Opatovický kanál – místo odběru vody závlahovou stanicí provozovanou subjektem František Klazar, IČO 41260988, v obci Staré Ždánice (okres Pardubice)
souřadnice: 50.1215417N, 15.7297639E

Čl. 2

Mimořádné rostlinolékařské opatření ve vymezených územích

Všem právnickým a podnikajícím fyzickým osobám se nařizuje zákaz používání vody z vymezených území dle čl. 1 k zavlažování nebo postřiku porostů bramboru (*Solanum tuberosum*), rajčete (*Solanum lycopersicum*) a jiných pěstovaných lilkovitých hostitelských rostlin bakterie *Ralstonia solanacearum*, mezi které patří například lilek vejcoplodý (*Solanum melongena*) a paprika setá (*Capsicum annuum*).

Provozovatelé závlahových stanic vyjmenovaných v čl. 1 jsou podle § 76 odst. 5 zákona povinni o případném prodeji nebo jiném způsobu převodu na jiné osoby nebo o pronájmu daných závlahových stanic neprodleně informovat ÚKZÚZ a jsou povinni o nařízeném opatření informovat osobu nebo osoby, které hodlají dané závlahové stanice koupit nebo pronajmout nebo užívat vodu z nich odebíranou k zavlažování či k postřiku.

Čl. 3

Sankce

Za porušení povinnosti stanovené tímto nařízením může ÚKZÚZ uložit pokutu právnickým a podnikajícím fyzickým osobám podle ustanovení § 79h odst. 1 písm. a) nebo b) zákona až do výše 6 000 000 Kč.

Čl. 4

Odůvodnění

Bakterie *Ralstonia solanacearum* (dále také jen „bakterie“), původce bakteriální hnědé hniloby bramboru, je podle přílohy II, části B, oddílu 1, bodu 2. [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2019/2072](#) karanténním škodlivým organismem pro Unii, jehož výskyt je na území Unie znám.

Podle čl. 5 odst. 4 třetího pododstavce písm. a) [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2022/1193](#) ÚKZÚZ označí povrchovou vodu, z níž byl odebrán vzorek s laboratorně potvrzeným výskytem bakterie, jako zamořenou. V takovém případě ÚKZÚZ zavede podle přílohy č. V bodu 4.2. odst. 2 písm. b) podbodou ii) tohoto prováděcího nařízení Komise zavést úřední kontrola zavlažování a postřiku, včetně zákazu používání zamořené vody k zavlažování nebo postřiku rostlin bramboru, rajčete a případně jiných pěstovaných lilkovitých hostitelských rostlin (např. lilek vejcoplodý a paprika setá) s cílem zabránit šíření bakterie.

Tento zákaz závlahy nebo postřiku bude ze strany ÚKZÚZ přezkoumán na základě výsledků intenzivního odběru vzorků a testování povrchové vody ve vymezených územích v roce 2023 ve vhodných termínech za podmínek příznivých pro rozvoj bakterie, aby byla zajištěna vysoká míra jistoty, že se v ní bakterie již nevyskytuje. Pokud přezkoumání nepotvrdí přítomnost bakterie ve vymezeném území, ÚKZÚZ rozhodne o dalším trvání MRO. Pokud přezkoumání potvrdí přítomnost bakterie ve vymezeném území, MRO zůstává nadále v platnosti.

Používání vody z vymezených území lze na žádost povolit ve sklenících k zavlažování a postřiku rostlin rajčete a jiných lilkovitých hostitelských rostlin určených ke konečné spotřebě a zpracování, pokud bude voda vydezinfikována vhodnými metodami předem schválenými [místně příslušným Oddělením terénní inspekce ÚKZÚZ](#). V takovém případě ÚKZÚZ zruší označení vody jako zamořené bakterií.

První výskyt bakterie v ČR byl potvrzen v roce 2010 ve vzorku vody z Labe. Kromě hlíz bramboru, jiných vegetativních částí lilkovitých hostitelských rostlin, půdy, kontaminovaného nářadí a skladů se bakterie může šířit také záplavovou, závlahovou a odpadní vodou. V tropech a subtropích působí bakterie velké ztráty výnosů lilkovitých rostlin (především bramboru, tabáku a rajčete). V současné době je hrozbou už i v mírném pásu a v souvislosti s globálním oteplováním zde lze předpokládat zvyšování této hrozby. V ČR prozatím nebyly pozorovány žádné významné hospodářské ztráty způsobené bakterií u brambor, ale v Řecku již byly zaznamenány rozsáhlé ztráty. Více informací k biologii této bakterie, jejímu šíření i zaznamenaným výskytům lze dohledat na webu ÚKZÚZ v [Rostlinolékařském portálu](#).

Na základě výsledků průzkumu ÚKZÚZ v roce 2022, z důvodu výskytu bakterie ve vzorcích vody odebraných ve vodních tocích nebo přímo v závlahové soustavě, byla prodloužena platnost jednoho dříve vymezeného území řeky Labe, ve kterém se nachází funkční závlahová stanice pro zavlažování polních plodin, a nově bylo vymezeno území, odkud se odebírá voda z Opatovického kanálu k zavlažování polních plodin. Dříve vymezená území vodních toků, ve kterých se nenacházejí funkční závlahové stanice pro zavlažování polních plodin, byla zrušena z důvodu, že odtud nehrozí šíření bakterie na zemědělskou půdu prostřednictvím zavlažování bramboru, rajčete nebo jiných pěstovaných lilkovitých hostitelských rostlin.

Čl. 5

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se Nařízení Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti šíření původce bakteriální hnědé hniloby (bakterie *Ralstonia solanacearum*) ze závlahové vody, vydané pod č.j. UKZUZ 028403/2022 dne 18. 2. 2022.

Čl. 6

Účinnost

Toto nařízení ÚKZÚZ nabývá účinnosti počátkem patnáctého dne následujícího po dni jeho vyhlášení; za den jeho vyhlášení se považuje den jeho zveřejnění ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů.

Ing. Daniel Jurečka

ředitel ÚKZÚZ